

FOAIA POPORULUI

Cea mai veche foaie populară, națională și politică, înființată la anul 1892

Apare în fiecare Duminică

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 140.—
Pe o jumătate de an Lei 70.—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Pentru societăți și autorități 300 lei anual

Director: NIC. BRATU, fost senator

Redacția și Administrația:
Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 12 (lângă Poșta)
Telefon Nr. 182
Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 12
Prețul inseratelor:
Un șir petit 8 Lei pentru fiecare publicare

Situația politică în Tară

Guvernul liberal de sub șefia dlui Gh. Tătărăscu — și de sub tutoratul dlui Dinu Brătianu — asudă din greu. Pe cât de mult s'a îmbulzit să ajungă la cârma țării, pe atât de cumplit se sbate acum, spre a putea face față marilor probleme, ce așteaptă să fie duse, grabnic, la bun sfârșit. Din aceasta pricină, guvernul trece prin momente nespuse de grele.

Și nici nu e de mirare. Căci, să judece oricine: Bugetul nepregătit și amânat până la vară; experții streini prea puțin înțelegători pentru nevoile și lipsurile cu cari luptă țara; conversiunea o cerință arzătoare pentru țară, dar un măr de ceartă între oamenii primului-ministru și cei ai dlui Dinu Brătianu. Apoi alte multe probleme și nevoi, cari toate isbesc cu putere în capul guvernului.

Abia au trecut patru luni dela venirea lui în fruntea țării și guvernul liberal pare nespuse de istovit. De bună seamă, că nu se aștepta la atâtea frământări și bătaie de cap. Cei cari s'au îmbulzit la locurile înalte, dar și de grea răspundere, au uitat că nu mai sunt împrejurările de acum 6—7 ani, când vorba aceea „era altă viață“.

Un eveniment politic important, la noi în țară, îl vor alcătui, de bună seamă, alegerile parțiale, cari vor avea loc în ziua de 2 Aprilie 1934. Alegerile parțiale se fac în acele județe, în cari a rămas vacant vre-un loc de deputat, sau senator, prin moartea sau demisia celui ales.

Astfel sunt vacante: Un loc de deputat, în jud. Ilfov, prin moartea lui I. G. Duca; unul în jud. Rădăuți, prin moartea lui E. Popovici; altul în jud. Buzău.

Locuri de senator sunt vacante în județele Caraș, Hunedoara, Argeș și Hotin. În ceea ce privește candidaturile partidului național-tărănesc pentru alegerile parțiale, până acum au fost hotărâte următoarele: dl G. G. Mironescu, fost prim-ministru, pentru jud. Caraș; dl P. Petrescu, fost deputat, pentru jud. Argeș; dl Pan Halipa, fost ministru, pentru jud. Hotin și dl Rădulescu-Mehedinți, pentru jud. Soroca.

Bătălia electorală, în vederea acestor alegeri, va fi destul de înverșunată, întrucât guvernul va ține, cu orice preț, să dovedească țării, că alegătorii îl iubesc încă. Lucrul acesta îl va dovedi, însă, numai cu foarte multă greutate, fiindcă încrederea în guvernul liberal este adânc sdruncinată. Au fost de ajuns 4 luni de guvernare liberală, nerodnică și pricinuitoare de atâtea buclucuri.

O veste care a stârnit întreg interesul opiniei publice, este aceea despre eventuala reintrare a doctorului Lupu în sânul partidului național-tărănesc.

D-sa a fost unul dintre întemeietorii partidului țărănesc, din Vechiul Regat, care acum câțiva ani a fuzionat cu partidul național din Ardeal. Vasăzică, d-sa nu face altceva decât revine la matcă. De bună seamă, a văzut și s'a încredințat de puterea parti-

dului național-tărănesc și și-a dat seama, că numai prin programul lui (al partidului naț.-tăr.) vor putea fi îndreptate neajunsurile cari apasă astăzi țara noastră.

În timpul din urmă, au avut loc repetate întrevederi și consfătuiri între dl Ion Mihalache, șeful partidului național-tărănesc și dl dr. Nicolae Lupu, președintele partidului radical țărănist. Ținta acestor consfătuiri și întrevederi a fost, ca să se ajungă la o fuziune (împreunare) între cele două partide, pentru că s'a văzut, că între programele lor nu mai sunt deosebiri prea mari.

Guvernul liberal se declară împotriva modificării Constituției

Se vede că nu înțeleg spiritul vremii

Constituția, se știe, este legea fundamentală în stat. Ea este temelia, pe care se clădesc și se sprijinesc toate celelalte legi speciale, ca legea administrativă, legea silvică, legile fiscale, codul civil, codul penal etc.

După cum este alcătuită Constituția unei țări, așa înfățișare va avea ea, sub raportul politic și economic, într'un timp dat. Căci în Constituție sunt prevăzute libertățile și drepturile persoanelor, prerogativele (drepturile) Coroanei, întinderea puterilor în stat; puterea legiuitoare, executivă și cea judecătorească, în sfârșit tot ceea ce este de seamă în viața unui stat.

Constituția noastră a fost alcătuită în anul 1923, sub guvernul liberalilor, cari sunt și acum la putere. Ei au făcut-o așa cum au crezut ei de bine și poate, pentru împrejurările de atunci, să fi fost potrivită. Dar astăzi, ea nu mai corespunde cerințelor în cari trăim. Spiritul în care a fost alcătuită este prea îngust, pentru că să facă cu puțință reformele adânci sociale și economice, de cari statul nostru are lipsă.

Rezultatul hotărât al tratativelor dintre șefii celor două partide nu se cunoaște, în clipa când încheiem foaia. Ziarele însă, sunt toate de părerea, că până în cele din urmă, fuziunea dintre partidul național-tărănesc și cel al dlui dr. Lupu se va produce.

Dl dr. Lupu s'a prezentat Luni, în 5 Martie a. c., în audiență la Suveran, pentru a-i aduce la cunoștință hotărîrea d-sale. Deasemenea, d-sa și-a convocat comitetul executiv, spre a lua acolo ultimele hotărîri, cu privire la fuziune, sau mai bine zis pentru revenirea la matcă.

În numărul viitor al foii noastre vom putea veni cu știri precise, în această privință.

E de ajuns dacă spunem, că pedeapsa cu moarte, pe care o cere toată lumea dela noi, nu poate fi introdusă, din pricina, că nu o îngăduie Constituția. Pentru că să înscrîm și în legile noastre pedeapsa cu moarte, va trebui, mai întâi, să schimbăm Constituția.

Lucrul acesta l'a înțeles foarte bine partidul național-tărănesc, care și-a înscris în programul său, la loc de frunte, punctul care vorbește despre schimbarea Constituției.

Dar nu tot așa judecă guvernul de azi al liberalilor. Lor le pare rău să se atingă de o „operă“, pe care au făcut-o tot ei. Și nu-și dau seama, că interesele mai înalte ale statului le poruncește acest lucru.

Ținuta guvernului, față de Constituție, a lămurit-o, într'o ședință a Camerei, dl Alexandru Lapedatu, ministrul Ardealului, care a spus pe față, că guvernul liberal este hotărît să nu schimbe nici o literă din Constituție.

Acum să judece oricine, dacă nu e scrântită hotărîrea guvernului...

O isbândă a partidului național-tărănesc

Guvernul a reînființat Comisariatul grâului

De când cu venirea liberalilor la cârma Țării, multe lucruri s'au schimbat în rău, spre durerea noastră a tuturor. Așa bunăoară, prețul vitelor, care a scăzut mult față de anul trecut. La fel și prețul grâului. Banii s'au rărit și mai mult între oameni, iar neîncrederea a sporit.

Pe vremea guvernelor național-tărănești s'a fost înființat un Comisariat al grâului, în frunte cu dl Radu Irimescu, subsecretar de stat al aerului, cu menirea de a interveni pe piață, de câte ori prețul grâului ar fi primejduit să scadă prea mult. Lucrurile se petreceau în felul următor: Comisariatul grâului avea la îndemână un fond oarecare. Când băga de seamă, că pe piață se îngămădesc stocuri mari de grâu, iar prețurile dau tare în jos, Comisariatul făcea cumpărături de grâu, cu un

anumit preț, reușind astfel să ferească pe producători de pierderi. Și ca urmare, tot timpul cât a funcționat acest Comisariat, prețul grâului nu s'a coborât sub 30.000 lei vagonul.

Venind liberalii la putere, ei au desființat Comisariatul grâului. Așa le porunceau patima lor de partid. Dar prețul grâului au început numai-decât să scadă, într'un chip îngrijorător. Lumea agricolă din țară începuse a se tulbura.

Și atunci și-a ridicat glasul, la Cameră, fruntașul național-tărănist, dl Grigore Gafencu, fost subsecretar de stat, care a cerut cu tărie guvernului reînființarea Comisariatului grâului. Pe de altă parte, ziarele partidului nostru au pornit și ele o aprigă dascălire pe capul guvernului, cerând același lucru.

Urmarea a fost, că guvernul și-a recunoscut greșala și, pocăindu-se, a hotărât reînființarea Comisariatului grăului, cu aceleași atribuții pe care i-le-a creiat guvernul național-tărănesc și având în frunte tot pe dl Radu Irimescu.

Despre așa numitele „degrevări fiscale“

Guvernul dă cu o mână și ia cu alta

De când a fost înscăunat la conducerea țării, guvernul liberal s'a tot lăudat, că odată cu bugetul pe anul 1934-35, va veni și cu însemnate „degrevări fiscale“, sau mai pe limba poporului spus, cu scăderi de dări.

Dar una e să fâgăduiești și alta să îplinești. Din toată lăudăroșenia lor, când a fost la fapte, s'a ales nimica. Cu alte cuvinte, i-a mințit pe alegători, în chipul cel mai nerușinat. Căci, să vedeți ce a făcut acest guvern liberal:

El a pregătit, cu adevărat, câteva proiecte de legi fiscale, între cari proiectele pentru modificarea contribuțiilor (dărilor) directe și a impozitului pe cifra de afaceri și lux.

Dar, dacă cercetăm mai amănunțit aceste proiecte de legi, ne putem lesne încredința, că guvernul nu s'a ținut de cuvânt și că, de fapt, reduceri (scăderi) de dări nu s'au făcut decât celor ce au venituri mai mari de 100.000 lei anual.

Nu s'a făcut, în schimb, nici o reducere pentru marea masă a producătorilor din această țară. Pentru aceștia, dimpotrivă, s'au înființat sarcini noi. Dovadă este și desființarea impozitului progresiv (crescând) pe veniturile globale și înlocuirea lui cu o „supra-cotă“, tot progresivă

Astfel, guvernul liberal s'a putut încredința, încă odată, că nu este bine, ca din răutate și patimă politică, să dărâme tot ce a clădit și a creiat partidul național-tărănesc. Pățania cu Comisariatul grăului nu i-a fost spre fală, dar l-a putut învăța minte.

(crescândă), dar pusă asupra fiecărui venit în parte.

Fără a intra în amănunte, ne mulțumim să spunem, de astă dată, că pe urma acestei măsuri profită (câștigă) numai marii proprietari, rentierii, membrii diferitelor consilii de administrație și alții.

După cum se știe însă, plătitorii de dare cu venituri de sute de mii, sau milioane, sunt puțini. Marea mulțime a populației are venituri sub 100.000 lei anual. Aceste venituri mai mici vor fi impuse la o „supra-cotă“ totdeauna mai mare ca impozitul global de până acum.

De pildă: Un cetățean, cu un venit lunar de 4200 lei (deci 50.000 anual) va plăti drept „supra-cotă“ 880 lei, în loc de 520 lei cât reprezintă impozitul global de astăzi. Deci o urcare cu peste 60 la sută. Alt cetățean, cu un venit anual din comerț de 100.000 lei, plătește drept impozit global 2250 lei. „Supra-cotă“ va fi de 3060 lei, deci și aci o urcare de aproape 30 la sută.

Un cetățean cu 20.000 lei venituri anuale, sau mai puțin, era până acum scutit de impozit global. De azi încolo, el va avea de plătit drept „supra-cotă“ 170 lei anual.

Acestea sunt „degrevările fiscale“ plănuite de guvernul liberal. Cum am spus noi în titlu: „Cu o mână dă, cu alta ia“.

Mare bucluc stârnit de guvernul liberal la Sibiu

Pe Români îi amăgește, pe Sași îi mințește

Amarnic s'au înșelat aceia cari au putut, măcar un moment, să creadă, că liberalii și-au schimbat năravurile rele, din trecut și că în guvernarea lor de acum se vor folosi de alte mijloace, mai cinstite. Vorba aceea: „Lupul își schimbă părul, dar năravul ba“. La fel și liberalii. Au rămas aceiași oameni, cu aceleași metode.

Cele ce se petrec acum, la Sibiu, e una dintre multele dovezi. Dar ce se petrece la Sibiu? Să luăm povestea dela început.

Când a venit guvernul liberal și s'a deschis bătălia electorală, în Noemvrie, anul trecut, liberalii dându-și seama că populația din județul Sibiu nu-i prea are la stomac, și-au zis: Hai să punem la primăria orașului o comisie interimară românească, cu un președinte român, ceea ce auzind Românii din oraș și județ desigur o să le placă. Așa ne vom putea mai ușor apropia de ei.

Dar liberalii în curând s'au convins, că cei mai mulți Români tot nu vor vota cu guvernul. Atunci s'a pus la cale o înțelegere electorală cu Sașii, îndeosebi când s'a știut, că în fruntea listei național-tărăniste dela Sibiu stă însuși dl Ion Mihalache, cu personalitatea și prestigiul său neîntrecut. Terenul le cam fugia de sub picioare. Ce era de făcut? Să ne asigurăm de voturile Sașilor. Ei ne sunt singura scăpare, căci sunt mulți.

Și așa au și făcut. Guvernul a încheiat pact (o învoială) cu Sașii, cărora, în schimbul voturilor le-au fâgăduit diferite favoruri, între cari și acela, că va lăsa în Sibiu, și pe viitor, un primar sas. Au bătut palma și înțelesul a fost gata

Frământări și manifestații

Dar să vedeți ce a urmat, după aceea. Compatrioții noștri Sași n'au uitat de fâgăduiala ce le-a făcut-o guvernul și l-au somat numai decât să le-o îndeplinească. Guvernul, ce să facă? Văzându-se strâns cu ușa, le-a promis că va numi o nouă comisie interimară, cu președinte Sas.

Atât le-a trebuit Românilor să audă. Duminecă seara (4 Martie 1934) au făcut o manifestație, în Piața Mare, protestând

dărji împotriva celor plănuite de guvern. Iar a doua zi, Luni, înainte de amiază, s'au adunat, în număr mare, în curtea primăriei, hotărâți să împiedice, chiar cu puterea, instalarea noii comisii interimare, fapt care se svonise, că se va produce în ziua aceea.

Nu mai după ce li s'au dat celor adunați asigurări, că instalarea nu va avea loc, s'au împrăștiat pe la casele lor. Mai înainte însă, au trimis o telegramă de protest primului ministru, dl Gh. Tătăreanu.

Dar, tulburarea nu s'a oprit aci. Miercuri, 7 Martie, într'amiază, s'au adunat, la Sibiu, o mulțime de săteni, de prin satele din jur (Rășinari, Selimbăr, Bungard, Mohu, Veștem, Gusterița, Sadu, Racovița, Râu-Sadului, Tâlmăciu, Tâlmăcel etc.), cu drapele și două fanfare (Selimbăr și Bungard), manifestând puternic împotriva intenției de a se aduce din nou un primar Sas, în fruntea Sibiului.

Mulțimea s'a îngămădit în curtea primăriei, unde s'a constituit în adunare, sub președinția pâr. protopop I. Florian, din Racovița, care, în această calitate a ținut o însuflețită vorbire. Au mai vorbit d-nii: N. Veștemean, prof. I. Dumitru, O. Ivan, actualul președinte al comisiei interimare, părintele Bucșa, Iliescu, I. Gruia, G. Îmbăruș și D. Popovici (din Sadu).

La sfârșit s'a votat o nouă moțiune, care s'a trimis, ca telegramă, primului ministru, făcându-i cunoscută hotărârea adunării.

Cu acest prilej s'a petrecut și un mic incident. Un tânăr sas, care era de față, a avut nesocotința să întrerupă pe un vorbitor, afirmând, că Românii nu formează majoritatea populației Sibiului și spunând și cuvinte murdare. Câțiva săteni, din jurul lui l-au rugat să părăsească adunarea, la ceea ce el împotrindu-se în chip obraznic, a căpătat câteva ghionturi. Intervenind poliția, cu oarecare greutate a putut fi scos din mâinile mulțimei întăritate.

Așa stau lucrurile la Primăria municipiului Sibiu, unde guvernul, din poftă de voturi, a stârnit atâtea frământări și tulburări. Ce va face în cele din urmă?

Camera și Senatul

În zilele din urmă, Camera a continuat discuția la Mesaj. Declarații mai însemnate, în afară de cea a partidului național-tărănesc, despre care am scris în numărul trecut al foii, nu s'au făcut, de aceea nici nu stăruim asupra lor.

La Cameră s'au depus câteva proiecte de legi fiscale, despre care vorbim într'un articol deosebit, al numărului nostru de față.

O ședință sbuciumată a fost cea dela 6 Martie, a. c., când s'a pus în discuție rearestarea d-lor: Nae Ionescu, directorul ziarului „Cuvântul“, Nechifor Crainic, directorul ziarului „Calendarul“ și Dragoș Protopopescu, toți trei profesori universitari și publiciști.

Discuția a deschis-o dl deputat Gr. Iunian, care își arată nedumerire, cum se poate, că Parchetul militar din București i-a pus în libertate pe cei trei arestați, mai sus pomeniți, Luni 5 Martie a. c., la ora 6 seara, iar în ziua următoare, la ora 10 dimineața i-a arestat din nou. D-sa întreabă: Cine a intervenit pentru noua lor arestare?

Luând cuvântul în aceeași chestiune, dl Virgil Madgearu, fruntașul național-tărănist și fost ministru, de asemenea se miră cum s'au făcut aceste noi arestări. E de părere însă, ca în această neplăcută afacere să nu fie amestecat dl Tifulescu, care în calitate de ministru de externe trebuie să fie cruțat de chestii mărunte de politică internă.

D-nii Oct. Goga și Const. Argetoianu au protestat și dâșii, împotriva arestării, liberării și rearestării celor trei, de cari s'a ocupat dl Gr. Iunian.

Răspunsul guvernului, în această chestiune, l-a dat dl V. Iamandi, subsecretar de stat la interne. În concluzie, d-sa a arătat, că întreagă afacerea se găsește în mâinile justiției militare, care singură poate și știe pe cine să țină arestat și pe cine să pună în libertate. Nimeni nu se poate amesteca în treburile justiției.

Marti 6 Martie a. c., s'a isprăvit și la Cameră discuția la Mesaj.

La Senat s'a terminat discuția la Mesaj, iar acum se discută proiectul de lege pentru modificarea legii administrative.

În ședința Senatului dela 5 Martie a. c., fruntașul naț.-tăr. dl D. R. Ioanițescu, fost ministru, a cerut guvernului să limpezească faimoasă chestiune „Skoda“ și să pedepsească pe cei vinovați. Partidul național-tărănesc ține să se facă odată lumină în afacerea aceasta urâtă.

Pactul cu Sașii

În ședința Camerei Deputaților, dela 5 Martie 1934, deputatul liberal dr. Emil Folea a vorbit la Mesaj, insistând asupra unor lipsuri ale populației ardelenice și cerând o mai mare protejare a elementului românesc în orașele din Ardeal.

La un moment dat, deputatul lupist de Târnava Mare, dl V. Serdici, a întrerupt pe dl deputat Folea cu următoarele (cităm după „Dimineața“ dela 8 Martie 1934):

„Dar puteți spune de ce prin pactul încheiat de Dv. cu Sașii, la 3 Decemvrie 1933, ați redat tot Sașilor conducerea orașelor? — Dl Emil Folea: Nu l-am încheiat, noi Ardeleni! — Dl V. Serdici: L-a făcut Ministrul Ardealului!“

Dl I. Nistor, ministru fără portofoliu: Guvernul nu a încheiat cu Sașii decât un simplu cartel electoral. De îndată ce alegerile s'au terminat, cartelul electoral a luat sfârșit. Prin urmare, nu poate fi vorba de încheierea unui pact cu privire la administrația orașelor din Ardeal.

Dl V. Serdici afirmă că există un pact, prin care se acordă suma de 2.950.000 lei Sașilor, pentru ca să admită, ca, până la viitoarele alegeri, orașul Sighișoara să aibă un primar român. Pactul acesta a fost încheiat la 3 Decemvrie 1933.

Dl ministru I. Nistor: Pactul pe care l-a încheiat dl Regman cu Sașii nu privește guvernul. Vă rog să aveți răbdare, pentru că, într'una din ședințele viitoare, se va face deplină lumină în această chestiune“.

INFORMATIUNI

DI ION MIHALACHE, președintele Partidului Național-Tărănesc și deputat de Sibiu, va veni în curând în județul nostru, pentru a mulțumi alegătorilor cari l-au ales deputat de Sibiu. Il așteptăm cu drag. — Dacă nu intervine ceva neprevăzut, în politica din București, sau alte chestii de partid, atunci e cu puțință să avem pe dl președinte și deputat Ion Mihalache, în mijlocul nostru, în zilele de 18 și 19 Martie c. Amănunte precise vom aduce în curând.

PROCESUL omorătorilor lui Duca și a celor amestecați în această afacere e vorba să înceapă în ziua de 15 Martie a. c. El se va desbata la București, la Consiliul de Război al corpului II Armată. Va fi un proces cu mare răsunet.

FRĂMĂNTĂRILE în sânul guvernului liberal par a deveni tot mai mari, în loc să se potolească. Marți și Mercuri, în săptămâna aceasta, se lătiese din București știrea, că guvernul demisionează. Aceasta nu s'a întâmplat până acum. În schimb sunt multe audiențe, consilii de ministri, consfătuirea majorităților liberale și altele, cari arată situația grea ce o are guvernul, în urma greșelilor ce le face și a vremurilor grele prin cari trecem.

RĂPOSATULUI mare român, Ștefan Ciceo-Pop i se va face un bust (figura lucrată în bronz, până la brâu), care va fi așezat la Cameră. — E un semn de recunoștință bine meritat.

INTĂLNIRE INTRE REGI. În ziua de 4 Martie a. c. a avut loc, la Mladenovats (Jugoslavia), o întâlnire între regele Boris al Bulgariei și regele Alexandru al Jugoslaviei. Această întâlnire este socotită atât în Bulgaria cât și în Jugoslavia de cea mai mare însemnătate, pentru viitoarele legături politice și economice dintre cele două țări.

ASTA E BUNĂ! La Cameră s'a depus un proiect de lege, care prevede reducerea timbrului pe petițiuni (rugări) dela 11 lei la 9 lei. — Aceasta e o măsură bună, căci 11 lei era prea mult pentru o petiție. Ar putea fi chiar și mai puțin!

DIN TEIUȘ. Intr'un număr trecut al foii, am fost scris, că într'o sedință a sa, Comisia interimară din Teiuș a hotărât să schimbe numele acestei localități, în acel de „I. G. Duca“. Populația Teiușului, însă, nu voia acest lucru. De aceea, a făcut contestație la Comitetul Local de Revizuire, din Cluj, care i-a și dat câștig de cauză, anulând hotărârea comisiei interimare.

ARIEȘUL, în zilele din urmă, de când s'a încălzit vremea, s'a umflat foarte tare și s'a revărsat pe o mare întindere. Podul nou dintre comunele Moldovenești și Cloșca a fost rupt. Drumurile, deasemenea, au avut mult de suferit din pricina puhoaielor.

SINUCIDERE MISTERIOASĂ. La Cluj s'a sinucis, mai zilele trecute, studentul Const. Cristoreanu, dela Academia de Agricultură. Nefericitul tânăr și-a pus capăt zilelor, aruncându-se dela etajul al treilea al unei case. Autoritățile cred, că el făcea parte dintr'o organizație secretă, care, din motive încă neștiute, i-a poruncit să-și curme zilele — Cercetările continuă.

INCORPORAREA contingentului 1934 va avea loc pe ziua de 12 Aprilie 1934 și nu la 14 Aprilie, cum am vestit în numărul trecut al foii.

CA UCIGAȘ al avocatului Popovici, din București (despre care am scris în numărul trecut al foii) este bănuț banditul Crețu, care a și fost arestat. Până acum, însă, nu a putut fi dovedit că el a săvârșit crima.

500 DE INECAȚI. Un vapor chinezesc s'a scufundat în Marea Galbenă, ducând cu sine, în adâncul apelor, 500 de persoane.

IN LUNA MAIU a anului trecut, România număra 36 milioane și jumătate pășări de casă, ceea ce este destul de puțin pentru o țară agricolă ca a noastră. Și nu trebuie uitat, că pășările de casă aduc un bun izvor de câștig

CONFERINȚĂ. Duminecă 11 Martie 1934, ora 11 a. m., în sala festivă a Prefecturii, va conferența dl dr. Iosif Stoichiția, inspector general sanitar, despre „Probleme actuale de sănătate publică“. Conferința se ține în cadrul „Acțiunii Românești“ și face parte din ciclul închinat ridicării monumentului mitropolitului Andrei Șaguna.

DESPRE INȘELĂTORUL Stawiski, gazetele engleze scriu, că ar fi fost un mare spion al Germanilor. El le-ar fi vândut acestora taina marelui lanț de întărituri ale Franței. În schimbul acestor servicii Stawiski ar fi primit dela Nemți suma de 100 mii lire sterline (cam 52 milioane lei). Mare ticălos a fost corcitură de Stawiski!

STATELE-UNITE au hotărât să construiască 200 vase noi de război, cari vor costa 450 milioane dolari. — Slabe semne de pace!...

VAPOR RUPT IN DOUĂ. Vaporul italian „Santoni“, care plutia spre Constanța spre a încărca petrol, s'a isbit, din cauza furtunei de o stâncă, la o depărtare numai de 300 metri de țărm. Isbitura a fost atât de puternică, încât vaporul s'a rupt în două. Cei 15 marinari și 1 ofițer au sărit în apă, vrând să se salveze, cu înotul. Doi dintre ei, însă, s'au înecat, iar din ceilalți cari au ajuns la țărm s'au îmbolnăvit încă zece, cari apoi au și murit.

ITALIENII au făcut o bravură frumoasă. Au înlocuit un pod vechiu de fier, lung de 92 metri, pe drumul dintre Picerno și Baragliano, cu unul nou, în 29 minute. Ce face tehnica modernă!...

PE TURNUL EIFEL, din Paris, care este înalt de 300 metri, a fost agățat un termometru (un instrument care măsoară frigul și căldura) de 160 metri lungime. Acest termometru uriaș poate fi văzut dela o depărtare de mai mulți kilometri și chiar în timpul nopții, fiindcă este luminat electric.

CE I-A PLĂCUT IN EUROPA? Generalul chinez Ciang-Suen-Liang a făcut vreme de 8 luni o călătorie de studii în Europa. Intors în China și întrebând de zăriști, ce i-a plăcut mai mult în Europa, el a declarat următoarele: 1) Libertatea engleză; 2) patriotismul francez; 3) spiritul de progres italian; 4) sângele germană; 5) curățenia olandeză și 6) împărțirea dreaptă a averilor din Danemarca.

UN'ZIAR ENGLEZ arată că Germania poate pune pe picior de război 3 milioane de oameni (înzestrați cu cel mai modern armament). Gazele otrăvitoare pe cari le are Germania nu se mai găsesc la nici o altă armată din lume. Aviația ei este mai puternică decât a Franței.

OFIȚERILOR de rezervă înscriși în controalele Cercului de recrutare Sibiu, precum și celor ce locuiesc pe raza acestui cerc, li se aduce la cunoștință că viza carnetelor Me. E. 1, se începe la 1 Martie și ține până la 31 Maiu 1934 în fiecare zi de lucru dela orele 10,30 — 12 la Cercul de Recrutare Sibiu.

BOLȘEVICII lucrează la un aeroplan, care va putea purta 60 de oameni, un post de radio, cinematograful, poșta etc. Acest avion va fi botezat „Maxim Gorki“ și va fi lung de 30 metri, având aripile de 60 metri. El va avea 8 motoare și va sbura cu o viteză de 240 kilometri pe ceas.

UNELE SOCOTELI (statistici) arată, că Anglia numără 128.000 de nebuni, la cele 40 milioane locuitori câți are, iar Germania 120.000 la cele 62 milioane locuitori. În România avem cam 6000 nebuni, față de populația de 18 milioane.

SPIONAJ ÎN UNGARIA. Autoritățile maghiare au descoperit firul unei organizații de spionaj, cu ramificație pe întreg cuprinsul Ungariei. Cei arestați aparțin unui stat vecin, în favoarea căruia au și făcut spionajul.

DE 1000 ANI ÎNCOACE, au avut loc peste 800 de războaie, dintre cari Franța a avut 187, Anglia 176, Rusia 151, Austria 131, Spania 75, Italia 32, Germania 24 și Olanda 23. În războiul trecut (1914—1918) au pierit de 8 ori mai mulți oameni decât în toate celelalte războaie din cursul celor 1000 de ani.

IN STATELE-UNITE se găsește 1 medic la 789 suflete, iar în Persia unul la 40.000 locuitori. Germania are un medic la 1552 suflete, China și Rusia unul la 100.000 suflete, iar România unul cam la 2250 suflete. Iugoslavia are un medic la 3568 suflete.

Pomi fructiferi și de alee,

tufe, trandafiri și vițe altoite
furnizează în calitate superioară

Ambrosi-Fischer și Co. S. A.

AIUD, jud. Alba

Cereți catalogul

PUBLICAȚIE. Se aduce la cunoștința pensionarilor, că s'a aprobat să se lichideze prin bonuri de impozite — drepturile de pensie privind exercițiile anterioare datei de 1 Ianuarie 1932 chiar dacă ele au fost stabilite în cursul anului 1932 și 1933.

Din cercuri medicale. Dr. Gerhard Dietrich, medic specialist pentru boli de ochi, este plecat din cauză de studii la Viena 5—23 Martie a. c.

Proiectarea și executarea clădirilor
la prețuri reduse se preia de către

W. FLEISCHER

architect diplomat
Sibiu, strada Răului 10

COMITETUL ȘCOLAR al Institutului de Aplicație Menajer, Sibiu, va ține adunarea generală Duminecă 11 Martie. Dacă nu se vor întruni membri prescriși de lege adunarea se va ține a doua Duminică 18 Martie, cu oricâți membri vor fi prezenți.

Institutul de Zălogire, Sibiu

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 19

Imprumuturi cu dobânzi mici contra bijuterii (aur, argint, briliante) și tot felul de mărfuri,
Anual 3 licitații (Martie—Iulie—Noembrie).

ADUNAREA GENERALĂ a societății pentru protecția animalelor se va ținea Mercuri la 21 Martie 1934 d. m. la ora 18 în localitățile școlii primare de băieți ev. lut. (strada Pempflinger).

Bijuterii, ceasornice, Tacâmuri, Verighete, obiecte pentru cadouri la

Emil Höchsmann, Bijouter, Sibiu,
15708, strada Regina Maria 41

IN ROMÂNIA avem 13 milioane și jumătate oi. Acestea ne dau, în fiecare an 20 milioane kilograme lână — o bogăție pe care, dacă am fi mai sânguincioși, am putea-o pune mai bine în valoare.

SOCOTEALĂ INTERESANTĂ. Un învățat american a făcut socoteala, că pământul poate hrăni cel mult 6 miliarde de locuitori. Această cifră — după socotelile lui — va fi atinsă în anul 2100. — Ce va face omenirea atunci?...

REUNIUNEA DE PATINAJ din Sibiu, roagă membrii cari au predat Reuniunii la îngrijire, a le lua înapoi până în ziua de 15 Martie, zilnic dela orele 8 până la orele 18.

TABLOUL MĂRFURILOR și obiectelor prețioase, cari se vor vinde în licitație publică în 12 Martie 1934 și în zilele următoare, în localitățile institutului de zălogire Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 19, este expus spre vedere publică la Autoritatea Industrială de I. Inst. din str. Mitropoliei Nr. 4, ușa 26, în zilele de lucru dela ora 9—12 a. m.

V. MAXIMILIAN, marele comediant, va juca, în sala teatrului orașenesc, Duminecă 11 Martie c., ora 9 seara, comedia „Slujbaş la Stat“, cu ansamblul teatrului Regina Maria din București. Bilete la librăria Foaia Poporului și la cassă.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“

Redactor responsabil: H. N. BRATU

Primăvara 1934

15707 rs

Casa de modă „Willy“ este complet asortată

„Willy“ Vă aduce astăzi vîntoarea modă. Noutăți prin reprezentanța exclusivă a caselor de modă

I. G. Bossert, Lyon - „Periandros“, Paris

Principiile lui „Willy“ sunt: Modern, ieftin și bun.

Sibiu, strada Regina Maria 24

Intrebuințarea zilnică a

Ceaiului mate ombo

plin de aromă și bogat în vitamină, reînnoiește substanțele, elimină acidul uric dăunător și acționează ca medicament contra reumatismului. — Se găsește în toate prăvăliile de alimente mai bune.

Reprezentanța și depozit 15666 rs

Agentura Inda, Hans Schwarz, Sibiu, str. Trei Stejari 5-a

Ardeți BRICHETE PETROȘANI

Biroul de vânzare:
Sibiu, str. Regina Maria 30

Cumpărați **Mărțișori** dela
Josef Jikeli, Sibiu, str. Regina Maria 47

Când un vin bun vrei să bei
Dela pivnița „SCHILLER“ trebuie să-l iei
Natural, ieftin, curat
De tot Sibiul preferat

Sibiu, Piața Schiller 2
Vinuri prima dela Lei 10 — în sus.

Prețurile pieței Sibiu

la 6 Martie 1934

Calitatea mărfii		Dela		Până la		Calitatea mărfii		Dela		Până la
		L	b		L			L	b	
1 hl.	Grâu	250	85	1 litru	Lapte de bivola	—	—	—	—	5
„	Secară	200	250	„	„ în piață	—	—	—	—	6
„	Orz	130	75	„	„ dus acasă	—	—	—	—	6
„	Ovăz	90	120	„	Smântână	28	13	—	—	10
„	Porumb	185	65	„	Lapte covăsit	8	10	—	—	10
„	Fasole	275	825	1 m.	Lemne de ars	—	—	—	—	—
„	Mazăre	—	—	„	fag	140	63	—	—	—
„	Cartofi	90	40	„	stejar	120	130	—	—	—
„	„ splint.	175	225	„	mestecat.	118	180	—	—	—
kg.	Morcovi galb.	2	8	„	Fân	70	95	—	—	—
„	Pătrânjel.	3	6	100 kg.	Lucernă	120	130	—	—	—
„	Ceapă	2	3	„	Trifol	120	80	—	—	—
1 buc.	Telina	1	5	„	Otavă	110	20	—	—	—
1 buc.	Lămâie	1	3	„	Pale de nutreț	40	50	—	—	—
1 kg.	Ceapă verde	2	5	„	N. pi de natr.	50	55	—	—	—
„	Usturoi	8	12	00 k.	Bostan	—	—	—	—	—
„	Varză	2	4	00 b.	Gâscă	80	90	—	—	—
„	Mere	5	18	1 buc.	„ grasă	125	135	—	—	—
„	Pere	6	2	„	Rădă	80	75	—	—	—
„	Nuci	6	22	„	Curcan	75	100	—	—	—
„	Struguri	—	18	„	Pui	25	50	—	—	—
1 litru	Lapte de vacă	—	—	1 per.	Ou	1	140	—	—	—
„	„ în piață	—	—	1 buc.	Găină	25	50	—	—	—
„	„ dus acasă	—	—	„	—	—	—	—	—	—

Primăria com. Noul-Român

Publicațiune

Primăria comunei Noul-Român, jud. Făgăraș, arăndează pășunatul de vară cu oile, numit „Jugastrele“ în ziua de 18 Martie 1934, pe timpul delo 1 Aprilie — 1 Noembrie 1934. Se primesc circa 400—500 ol.

Condițiunile se pot vedea la primărie.

Primăria comunală

De vânzare

o avere de circa 175 jugăre arătură coșitor 85 jugăre pădure, cu edificii oficioare în hotarul comunei Șorogdin. Târnava-Mică Informațiuni se pot primi la avocatul Dr. Korács Endre, Aiud. 15697

Nr. 830 port. 1930

15706

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel pe lângă tribunalul Sibiu prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. 17875/1929 și Nr. G. 11 8301/1930 a judecătoriei mixte Sibiu în favoarea reclamantului Fabr. de mașini And. Rieger reprezentat prin avocatul Dr. Herman Keintzel contra — loc. în Sibiu, pentru încasarea creanței de 3524 lei și accesoriu, se fixează termen de licitație pe

22 Martie 1934, ora 15 (3) p. m. la fața locului în Sibiu, în Târgul Viteilor vechiu Nr. 3, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: credință, dulap, noptiere, tuală și masă de scris, în valoare de 18.000 Lei. În caz de nevoie și sub preț de estimare.

Pretențiunea care e de încasat face 1610 Lei capital rest, dobânzile legale scotund din 17 Maiu 1933, iar speșele până acum stabilite de 100 lei.

Intrucât mobilele cari au ajuns la licitație ar fi fost sechestrate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezintă este ordonată și în favoarea aceluia în sensul art. XLI 1908, § 20.

Sibiu, 5 Martie 1934

Kálmán, portărel

30

Tablouri Istorie

(Colecțiunea ȘARAGA)

ca

Material didactic școlar

mărimă 25×35 c/m.

reprezentând pe:

Trăian, Decebal, Radu Negru, Dragoș Vodă, Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare, Vlad Țepeș, Neagoe Basarab, Ioan Vodă cel cumplit, Petru Șchiopul, Mihai Viteazul, Radu Mihnea, Matei Basarab, Vasile Lupu, Constantin Șerban, Constantin Brâncoveanu, Dimitrie Cantemir, Grigore Al. Ghica, Horea, Frînderea lui Horea, Tudor Vladimirescu, Ștefan Călimăș, Alexandru Ghica, Mihai Starza, Gheorghe Bibescu, Barbu Știrbei, Alexandru Ioan I Cuza, Mihail Kogălniceanu, C. A. Rosetti și Ioan C. Brătianu.

Seria completă Lei 600.

Comenzile trebuie însoțite de suma de Lei 600 — plus Lei 15 — pentru porto, trimisi prin mandat postal la

Librăria „FOAIA POPORULUI“ Sibiu.

Plicuri cu hârtie

pentru scrisori

100 plicuri și cu 100 hârtii

Prețul: Lei 25 —

în cutii

pentru holiștii dela sate

se adă în

Librăria „FOAIA POPORULUI“

15206 rs

Izvorul

cel mai ieftin de cumpărare în Sibiu, este

Postăvăria și Casa de modă pentru dame

Graeff & Preiss

Piața Regele Ferdinand 6

Săpunul Dakrysol

(neutru-unsuros-sulfuros)

Pușini dintre Dv. au idee despre ceea ce însemnă prezintă o spălare de cap pentru o sănătoasă creștere a părului. Pielea capului se distinge de pielea corpului în substanță prin ghindura de se a părului, cari contra săpunului nepotrivit sunt pe măsură de sensibili. Conținutul cât de mic de alcalin liber irită pielea și schimbă secretația ei. În praxa mea se ivesc alina cazuri de unsurare și cadere a părului, care a survenit din spălare cu săpun nepotrivit.

Pentru spălarea capului e potrivit numai săpunul Dakrysol unsuros și sulfuric.

În legătură cu spălarea repetată a capului are nutrimentul Dakrysol un efect decisiv, pentru că pielea capului a absorbit Dakrysolul complet.

Nutriția părului Dakrysol și săpunul Dakrysol se găsesc în magazinele de specialitate. 15640

Laboratorul physiolog. Prof. Dr. F. Sigmund, Stuttgart
Reprezentanța generală pentru România Hietsch & Co. Sibiu

VITE ALTOITE

Am cele mai bune soiuri, garantat autentice, precum și FORT ALTOI și BUTAȘI cu rădăcini, liorează:
Catalog gratuit la cerere! 1562
Specialitate 1933: „NEUBURGER“.

Fr. Caspari
Mediaș,

Plăci de patefon

noui, mărcile cele mai bune ca HIS MASTER'S VOICE, ODEON, CRISTAL, PARLOPHON, HOMOKORD, se află de vânzare cu prețuri foarte ieftine la:

Librăria

„Foaia Poporului“

Sibiu, strada Mitropoliei 12

Stofe moderne și bune

LONDONSTYLES

expune

Croitorie modernă pentru domni și dame

Sibiu, strada Avram Iancu 2 15710 rs

Ilustrate frumoase la mare alegere și cu prețuri moderate se află de vânzare la
Librăria „FOAIA POPORULUI“.

Lămurirea unor chestiuni economice

Aprovizionarea cu porumb

Din cauza recoltei slabe, în anul acesta e mare lipsă de porumb în multe județe ardelen. Între acestea se află și județul Sibiu. Să ne bucurăm, însă, că în diferite județe din vechiul regat, recolta porumbului a fost mai bună, astfel că e dată posibilitatea a ne aproviziona de acolo.

Guvernul național-țărănesc încă de astă-toamnă a deslegat cât se poate de bine problema aprovizionării cu porumb. S'a făcut tabloul județelor, cari au lipsă de porumb, cum și un tablou al județelor cari au porumb de trecere. După aceea s'a cerut căilor ferate, ca acestea încă se facă o reducere la jumătate a tarifului pentru transportul porumbului.

Aprovizionarea cu porumb, în felul acesta, s'a hotărât să se facă prin prefecturi. Cine nu comandă prin prefectura județului, nu poate primi reducerea tarifului de transport. Spre acest scop, în unele județe s'a instituit la prefectură un birou, care îngrijește de buna împărțire a porumbului în comune lipsite.

În județul nostru al Sibiului nu știu să existe un astfel de birou. Din contră știu, că diferite persoane particulare au primit autorizația să aducă oarecare număr de vagoane cu porumb pentru diverse comune. Prețul a fost 24—26 lei ferdela, iar acum pe urmă se spune că cu 23 lei. Aceasta e porumb cu reducere la transport.

Aprovizionarea nu e însă multumitoare. De săptămâni de zile aud plângeri. Unii că nu primesc deloc porumb, alții că e de calitate inferioară. Această stare de lucruri m'a îndemnat, pe subsemnatul, să mă interesez mai deaproape, la fața locului, în județele cu porumb de vânzare.

Constatarea făcută

Porumbul este de mai multe calități: slab (necopt), de mijloc și bun. Cel mai slab este mai efin, cel bun mai scump. Transportul mai îndepărtat încă scumpește marfa.

Subsemnatul am făcut constatarea, că pentru județul nostru se poate cumpăra porumb bun, care transportat în orice gară din cuprinsul județului, să se poată vinde cu 24 lei ferdela. Acest preț e calculat, fără reducere la transport.

Fac deci cunoscut tuturor acelor, cari au necesitate de porumb și le convine prețul

de 24 lei ferdela — porumb de calitate bună, din care posedă mostră — să-mi scrie sau să vină la Sibiu și le voi da toate amănuntele.

Adunați-vă și vă sfătuiți, apoi 1—2 să strângă banii, iar unul să vină la Sibiu, unde banii se vor depune la Banca Națională sau altă bancă bună. După aceea, eu voi da o telegramă și în 3 cel mult 4 zile vagonul va fi în gara comunei, unde ceice au strâns banii vor trebui să preia vagonul plumbuit și să împartă porumbul la oameni, așa cum s'au înscris când au plătit banii.

Aceasta este ceea ce eu pot face, fără a pretinde dela nimenea un singur leu. — Mai observ, că porumbul bun e cu puțință să se urce în preț în curând, pe măsură ce se uscă și se va începe exportul.

Vânzarea vinurilor

Prețul vinurilor vechi e în urcare. Dar vinul din recolta 1933 nu are până de prezent nici o căutare, din cauză că e slab și acru. Numai care e mai bun se vinde la preț mai convenabil. Oamenii noștri nu prea au însă vinuri vechi, căci în anii trecuți, ca și acum, fiind lipsiți de bani, oamenii au vândut vinul în scurt timp după recoltă.

Care e situația podgorenilor noștri de prezent? În curând trebuie să înceapă lucrările la vie. Munca trebuie plătită, parii pentru vie trebuiesc cumpărați. Via însă n'a adus venit în anul trecut. Oamenii sunt lipsiți de banii necesari.

La dorința mai multor astfel de oameni, eu am încercat să le mijlocesc vinderea vinului nou și cumpărarea de pari. Această afacere merge însă foarte greu. Căci, vin nou nu vrea să cumpere aproape nici un negustor. Sau chiar dacă cumpără, dă preț foarte mic. Ce privește parii de vie, ceice îi au, nu-i vând decât pe bani gata.

În această chestie nu pot face ceea ce mulți doresc. Așa e situația de prezent. Ce va fi mai încolo, vom vedea.

*

Am aflat de bine a da aceste amănunte — asupra porumbului, a vinului și a parilor de vie — ca să știu ceice m'au întrebat, cum și ceice m'au rugat să le stau în ajutor într-o parte sau alta.

Nicolae Bratu

Ce se petrece în alte țări

ITALIA. Toate zările italiene vestesc, în conglăsură, că politica Ducei (Mussolini), în Europa Centrală, este o politică de pace și bună înțelegere între popoare. — Numai de nu ar fi făcătoare aceste asigurări de paceri...

ITALIA, AUSTRIA și UNGARIA. Politica Italiei, în centrul Europei, se vedește pe zi ce trece, tot mai mult. Un prim pas a fost vizita pe care a făcut-o subsecretarul de stat la externe, Suvich, la Budapesta (eveniment despre care noi am scris la timpul său). Acum se vestește o nouă întâlnire diplomatică între conducătorii celor trei state. Și anume, e vorba să se întâlnească, la Roma, în zilele de 14, 15 și 16 Martie 1934, șefii guvernelor Italiei, Austriei și Ungariei. Toate zările din Europa urmăresc cu cea mai mare luare aminte acest eveniment diplomatic.

FRANȚA. Ziarul „Le Temps”, din Paris — care are strânse legături cu cele mai înalte cercuri conducătoare ale Franței — a publicat un articol de fond, în care arată, că Franța este și rămâne credincioasă regimului republican. Ea nu va lăsa niciodată să se aducă vre-o atingere dăunătoare acestui regim și nici votului universal și libertăților publice. — Această mărturisire de crez este de cea mai mare însemnătate, având, mai ales, în vedere, că dela o vreme încoace, Europa este puternic bântuită de vânturi potrivnice principiilor democratice.

FRANȚA și GERMANIA. Fiindcă problema dezarmării este din nou la ordinea

zilei, cercurile bine informate din Franța spun, că guvernul francez nu va admite, la nici un caz, o dezarmare generală internațională și mai ales se va împotrivi, cu toată tăria, la o egalitate de înarmare cu Germania.

IUGOSLAVIA și BULGARIA. Cercurile bulgare vestesc, că îndată după sf. Paști, regele Alexandru al Iugoslaviei va face o vizită regelui Boris al Bulgariei. Vizita aceasta este socotită ca un mare eveniment politic în Balcani.

TURCIA și GRECIA. Precum se știe, aceste două țări fac amândouă parte din pactul balcanic, care s'a încheiat, în ziua de 2 Februarie a. c., la Belgrad și s'a semnat, în ziua de 9 Februarie, la Atena. Pentru că să aibă deplină putere asemenea pacte (învoeli), ele trebuie să fie întărite și de parlamentele țărilor ce le-au încheiat. Așa e cu pactul balcanic. Parlamentele Greciei și Turciei și-au și dat aprobarea lor, așa că mai rămân să-l întărească parlamentul român și cel iugoslav. În Grecia, întărirea pactului balcanic de către parlament s'a dat numai după oarecare frământări, întru cât opoziția de acolo stăruia să se aducă unele modificări acestui pact.

SPANIA. La sfârșitul săptămânii trecute, a avut loc în Spania o schimbare de guvern. În fruntea noului guvern spaniol stă dl Lerroux, care a mai ocupat acest înalt loc.

Un cetitor despre leacul crizei

Astăzi lumea strigă tare,
Că-i lipsă și criză mare,
Guvernele toate cată
Criza asta s'o combată.
Unul într'un fel, altu 'ntr'altul,
Fără însă a-i găsi leacul.
Și totuși de vreți a-l ști,
Cetiți numai bine aci:
Munca fără economie
E curată nebunie;
Tot la fel economie,
Fără muncă, e prostie.
Însă, ambele 'mpreună
Constituie-o faptă bună
Și duc — după a mea gândire —
La belșug și fericire.
Deci, iubite cetitor!
Fiecare e dator
A munci fără 'ncetare
Și-a trăi cu cumpătate;
Și a-și îmbrăca și trupul
După cum îi e avutul;
Ba chiar a păstra e bine
Ceva, de astăzi pe mâine.
Fiindcă nu poți garanta
Mâine ce vei câștiga.
Dar asta o ști prea bine,
Că de mâncat mânci și mâine.
Astfel trăind fiecare,
Din câștigul muncii sale,
Pe năpăstuiții sorții
Ajutându-i noi, cu toții,
Criza, acest rău amarnic,
Va peri, chiar ca prin farmec.

N. Orlanau.

Mi-e dor...

Mi-e dor de primăvară,
De cânt de păsărele;
Mi-e dor de cer senin,
Cu străluciri de stele.

Mi-e dor s'aud pe coastă
Tălângile de oi
Și cântece de fluer,
În crânguri și 'n zăvoi.

Să văd pe luncă flori
Și codrul înverzit;
Să văd un soare cald,
Zăbind la Răsărit.

Mi-e dor să pribegesc,
Din zori și până 'n seară,
Să dorm pe iarbă verde
Sub cer de primăvară.

Mi-e dor să văd plugarii
Ieșind iar la arat;
Mi-e dor să-i văd cum scara,
Se 'ntorc, cântând, spre sat.

Mi-e dor s'aud iar tunet,
Prevestitor de ploaie,
Să văd potop de ape,
Pornind în lungi puhoai.

Și-apoi un curcubeu,
Zăbind „a vreme bună”,
Să-l văd, din două ape,
Țăsându-și o cunună.

Mi-e dor să văd răchita
Înmugurită 'n luncă
Și roiuri de albine
Pornind, iarăși, la muncă.

Să văd iar rândunele
Sub strășine de case,
Zidindu-și a lor cuiburi
Cu fire de mătase.

Să văd în ciocul lor
Un fir de iarbă verde
Și-n ochii mici să văd
Tristețea cum se pierde.

Mi-e dor să urc pe plaiuri
Și să cobor prin văi;
Mi-e dor, iubită dragă,
Mi-e dor de ochii tăi.

M'am săturat de iarnă,
C'a fost atât de lungă...
Nici șapte primăveri,
De-acum, n'o să-mi ajungă!!

Nic. Niseară-Dobârceanu

Legea conversiunii

În momentul când încheiem foaia, aflăm, că în curând guvernul va depune proiectul de lege al conversiunii, la Cameră. Se vede, că și-a dat seama, că nu mai merge cu trăgănierea de până acum.

În ce privește cuprinsul acestui proiect de lege, deocamdată, nu putem să dăm asupra lui prea multe amănunte. Atâta se știe, că potrivit dispozițiilor lui, plugarilor, ce au sub 10 hectare (20 jugăre) pământ, li se vor reduce datoriile cu 50 la sută — vasăzică, la jumătate — urmând să plătească restul de jumătate din datorie în decurs de 10 ani.

Pentru plugarii ca au mai mult de 10 hectare pământ (20 jugăre), proiectul stabilește diferite cote minimale, din datorie, cari trebuiesc plătite de datoriși. Aceste cote vor fi în raport (în măsură) cu întinderea proprietății, cu suma datorată și cu termenul de plată.

În cazul când creditorul nu ar fi mulțumit cu cota ce i-o hotărăște legea, el se va adresa așa numitelor „comisiuni de apreciere”, prevăzute în acest proiect, care

comisiune va cerceta cererea creditorului și va hotărî dacă e cazul unei sporiri, sau nu, a cotei. Aceste comisiuni vor fi alcătuite din specialiști (pricepători) și vor funcționa pe lângă instanțele judecătorești.

În ce privește pe datorișii dela orașe, aceștia vor cădea sub alte prevederi, pe cari, deocamdată, nu le cunoaștem. Se crede, că aceștia se vor bucura de o reducere de 20 la sută a datoriilor lor.

Ca fundament juridic (de drept) al conversiunii, a fost ales principiul exproprierii, din Constituție, însă schimbat, fiindcă acest principiu spune: „Se admite exproprierea pentru cazuri de utilitate publică, dar numai după o justă și prealabilă despăgubire”, ceea ce înseamnă, că celui expropriat ar trebui să i se dea o despăgubire. În legea conversiunii, însă nu e vorba de nici o despăgubire.

În numărul viitor al foii, după ce vom cunoaște mai de aproape proiectul de lege al conversiunii, vom da, cetitorilor noștri, toate lămuririle de lipsă, pentru că să știe ce au de făcut.

Un popor care stă pe loc

— Dela Secțiile „Astrei” —

Am numit poporul unguresc.

Toate neamurile lumii, după războiul cel mare, se frământă, fac încercări, se luptă din răzputeri să-și croiască o viață nouă, potrivită împrejurărilor de azi.

Ungurii singuri stau pe loc. Ungaria nu e nici regat, nici republică. A rămas așa cum s'a trezit din prăbușirea împărăției austro-ungare, în frunte cu un „regent”, în frunte cu grozii și baronii, cari au stăpânit și înainte de 1914. Deși țărănimea ungurească a luptat patru ani, pe toate fronturile de luptă, în Ungaria nu s'a dat încă votul obștesc. Nici nu s'a făcut împărțirea pământului. Sunt și acolo moșii de zeci de mii de jugăre. În mâna câtorva boeri sunt trei părți din țară. Lumea veche trăiește în toată puterea, numai în Ungaria, dintre toate țările Europei.

Și nu sunt nici semne, că conducătorii de acolo s'ar gândi la reformele democratice.

Dar Ungurii au rămas pe loc și în ce privește purtarea lor cu frânturile de popoare ce au mai rămas sub stăpânirea lor: Slovaci, Șvabi, Germani, Români, Ruteni, Sârbi. Deși au iscălit și ei tratatele asupra minorităților, obligându-se să dea libertate națională, în limbă, școală, biserică, altor neamuri cari trăiesc cu ei, maghiarizarea acestora se continuă ca și înainte de război.

Nu există în Ungaria școală, în care să se învețe în altă limbă, decât ungurește. Nu se tipărește nici o gazetă în altă limbă.

Mai încolo: Înainte de război, renegații din Evrei, Nemți, Ruteni, Slovaci erau cei mai mari unguri. Așa sunt și azi. Gazetele lor, în cari tună și fulgeră împotriva României, sunt scrise mai toate de renegați, îndeosebi de Evrei.

Dar Ungurii nu se schimbă și în ce privește călăuzirea lor politică. Nu înțeleg și nu vor să se împace cu tratatele de pace. Ei se văd și se cred și acum nu în țara lor adevărată, atâta cât o umplu cu neamul lor, ci într'un fel de exil, de surghiun și așteaptă să se plimbe din ceas în ceas, dela Budapesta la Brașov, la Sibiu, la Bistrița, la Timișoara. Sunt tari la cap și nime nu-i poate face să se împace cu realitatea, cu dreptatea care li-s'a dat și lor ca și altor popoare, ajungând stăpâni pe pământul lor național.

Așa, ei au rămas între popoarele Europei, un cuib ciudat de oameni, cari au ochi și nu vor să vadă, urechi și nu vor să audă.

Ei cred, că în această nemișcare și împietrire, stă tăria lor. Dar toată lumea le spune, că au căzut într'o vrajbă blestemată, care, curând sau mai târziu se va răzbuna tot asupra lor.

I. Agârbiceanu

Trăgând cu urechea

în dreapta și stânga

Deși au trecut mai bine de douăzeci de primăveri, decând moș Pintilie își doarme somnul veșniciei, în cimitirul din satul nostru, totuși și astăzi amintirea lui mai descrește multe frunți, mai ales că viața lui a fost legată de atâtea întâmplări „șoade”, cari l-au făcut să rămână de pomină...

Întâmplarea cu „Bălana” l-a făcut pe răposatul Moș Pintilie să nu aibă liniște nici în adâncimea mormântului.

Fie iertat, Moș Pintilie era cel mai săracuț om, din satul nostru. Singura lui avuție era un bordeiaș de nuele, o băbușcă și o iapă pe care o chema „Bălana” și care a fost crescută de mică la curtea lui. Doamne, dar cât o mai îngrijea Moș Pintilie pe „Bălana” lui. Nu rare erau cazurile când bucătura de mămăligă o împărția „frățește” cu acest dobitoc, din care pricină, de multe ori, Mătușa Lisandra avea prilejul să-l ia la zor.

— Să-i faci vânt, gloabei, din ogradă. Să n'o mai vad! Vezi că se apropie târgul Cucului. Ferchezuește-o un piculeț și să n'o mai vad, mai mult, în curte.

Azi așa, mâne așa, dela o vreme s'a luat de gând Moș Pintilie, de gălăgia Mătușii Lisandra și se hotărî s'o vândă pe Bălana.

În ziua târgului, Moș Pintilie luă pe „Bălana” de căpăstru și pe la cântatul cocoșilor, porni să-și încerce norocul.

Tocmai când târgul era pe la „bătutul palmelor” ajunsese abia, și el. S'a tras cu „Bălana” la umbra unui salcâm, își aprinsese luleaua și aștepta să-i pice vre'un cumpărător. A așteptat o oră, două, ba nouă și nimeni nu-i avea grija. Doar unii târgoveți mai poznași, așa în bătae de joc, de-l mai întrebau de prețul dobitocului.

Bietul Moș Pintilie căzu pe gânduri. Dar, tocmai pe când se frământa mai tare, cineva-i puse mâna pe umăr...

— Ai cumpărat-o, sau îți este de vânzare, moșule?

— Mi-e de vânzare, nepoate.

Târgovețul, care nu era altul decât țiganul Pișta, un vestit geambaș de cai, după ce dădu de vre-o câteva ori târcoale „Bălânii” și după ce o căută în gură, zise:

— S'aud prețul, Moșule!

Moș Pintilie, după ce mai aruncă o privire de duioșie „Bălânii”, întinse palma stângă, prinse pe a lui Pișta și cu dreapta îi plescăni una, de a țiuțit tot târgul:

— Să dai șapte sute neîmpăturate și să ai noroc de ea. Ți-o dau cu căpăstru și cu clopoțel cu tot.

— Să fie șase sute, Moșule — zise țiganul Pișta — și banii la Sfântul Ilie.

— Adică cum? să nu-mi dai banii în mână? Eu nu te cunosc. Ce va zice Lisandra mea?...

— N'o să-ți zică nimica. Oamenii de omenie mai fac și așa târgul. Și apoi până la sfântul Ilie nu mai sunt decât două săptămâni. Nu lăsa să-ți moară norocul!..

Moș Pintilie, după ce stătu câțiva pe gânduri, mai plesni odată, cu palma lui noduroasă, peste a lui Pișta și zise:

— Să ai noroc de ea!... Te văd un om de omenie și nu mă îndoesc de cuvântul d-tale.

După ce băură adălmașul, la șatra lui Mitru, se despărțiră.

Numai după ce ajunse în marginea satului, Moș Pintilie își aduse aminte că își uitase să întrebe pe țigan de nume și satul de unde e. Știa numai atât că pe stăpânul „Bălânii” îl chema Pișta dar ce fel de Pișta, și de unde, la asta nu s'a gândit s'o afle.

Când i-a spus și Mătușii Lisandra cum i-a făcut vânt „Bălânii”, aceasta a rămas ca lovită de altă minune:

— Pintilie, Pintilie! îi zise Lisandra, o să rămâi de pomină în sat. Acum te poți spăla pe gură, Pintilie, și de bani și de „Bălana”. O să te spui la întreg satul.

A avut dreptate Mătușa Lisandra. Moș Pintilie a putut să aștepte mult și bine pe Pișta să-i vină cu cele șase sute, prețul „Bălânii”. Au trecut douăzeci de primăveri de atunci. Moș Pintilie a murit iar întâmplarea: „Cum a vândut pe Bălana” și astăzi mai trăiește în satul nostru.

Poznaș

De pe satele noastre

— Constatările corespondentului nostru —

Micăsasa (jud. Târnava Mică). Situația comunei noastre e destul de grea, în anul acesta. Fiind recolta slabă, oamenii sunt cu toții lipsiți de porumb. În schimb avem vite multe și frumoase. Dar acestea n'au preț, deoarece lipsește exportul. E foarte trist, că produsele noastre nu se mai pot vinde, ca să ajungem și noi la bani, pentru a ne face necazurile.

Lodroman. E comună cu hotar slab, din care cauză și oamenii sunt foarte săraci. Numai cu viile o duc mai bine, dar în anul trecut n'au avut o recoltă bogată. Ca nicăiri, în această comună se simte mult lipsa de conducători sufletești și devotați binelui comunei. Ca urmare a acestei stări, oamenii nu cinstesc nimic.

Tăuni. Ca și alte comune, în anul acesta duce lipsă de porumb. În general oamenii sunt bine înstăriți. Au vite și oi frumoase, dar nu le pot vinde la un preț care să le asigure și lor existența multumitoare, după truda și cheltuelile ce le au cu creșterea vitelor.

Lupu. Ocupația locuitorilor este agricultura și viticultura. Oamenii au vin de vânzare, pe care l-ar vinde bucuros, ca să ajungă la bani. Reforma agrară a întârziat mult în această comună, așa că până în prezent nu s'au predat nici loturile de casă. Porumbul lipsește, oamenii cumpără ferdela cu 27 lei din piața Blajului.

Cergăul mic are cam 800 locuitori, dintre cari foarte mulți bulgari români (schei). Reforma agrară e și aci întârziată, nu s'au predat încă loturile de casă. În economia de vite oamenii dau înapoi.

Boian. Locuitorii cam 2000 Români și 400 Sași. Comună bine situată și cu drumuri bune. Oamenii cu stare multumitoare. Școală frumoasă de model, asemenea și bisericile.

Rep.

NUMERI DE PROBĂ din „Foaia Poporului” trimitem tuturor cari ne cer, în mod gratuit. E destul a ne trimite adresa, pe o carte postală.

Cine câștigă 3 abonați la „Foaia Poporului”, primește în cinste 2 cărți frumoase de cetit.